

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ АГРОЕКОЛОГІЇ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
СКВИРСЬКА ДОСЛІДНА СТАНЦІЯ ОРГАНІЧНОГО ВИРОБНИЦТВА**

**ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
IV Всеукраїнської науково-практичної конференції
«ІННОВАЦІЙНІ ЕКОЛОГОБЕЗПЕЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ В
РОСЛИННИЦТВІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ»**

Київ, Україна
27-28 серпня 2025 року

Всеукраїнська науково-практична конференція
«ІННОВАЦІЙНІ ЕКОЛОГОБЕЗПЕЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ В РОСЛИННИЦТВІ
В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ»

РОМАНЧУК Людмила, ВАЛЕРКО Руслана <i>Вплив органічного виробництва на стан питного водопостачання сільських селітебних територій</i>	42
РОМАНЧУК Людмила, КРАВЧУК-ОБОДЗІНСЬКА Таїса, ОВЕЗМИРАДОВА Ольга <i>Амарант як стратегічна культура для забезпечення продовольчої безпеки в умовах воєнного стану</i>	43
СКИБА Тетяна, ПОПОВИЧ Василь <i>Радіоекологічна оцінка повітря на полігонах побутових відходів</i>	44
СТАРОДУБ Вікторія, ТКАЧ Євгенія <i>Ефективність комплексного контролю сегетальної рослинності в агроценозі ріпаку озимого</i>	45
СТЕЦЕНКО Арсеній, ЛОТИШ Ігор <i>Агродрони у системі точного землеробстві</i>	46
ТАРАРІКО Олександр, ІЛЬЄНКО Тетяна <i>Напрями адаптації аграрного виробництва до змін клімату в Україні</i>	47
ТЕРНОВИЙ Юрій, КРАВЧУК Юрій <i>Вплив сидеральних культур на фізико-хімічні властивості ґрунту 2024-2025 рр.</i>	48
ТЕРНОВИЙ Юрій, ТЕРНОВА Єва <i>Перелік лімітуючих екологічних чинників та їх вплив на вирощування зернових сільськогосподарських культур в органічних агрофітоценозах</i>	49
ТЕРНОВИЙ Юрій <i>Основні складові виробництва органічної продукції та алгоритм переходу на органічне виробництво</i>	50
ФІЛІЦЬКА Олександра, ЛОЗІНСЬКИЙ Микола, САМОЙЛИК Майя, УСТИНОВА Галина, ЮРЧЕНКО Анатолій <i>Трансгресії маси зерна головного колоса у популяцій f_{2-4} за гібридизації пшениці м'якої озимої різних екотипів</i>	51
ХУДОТЕПЛОВА Вероніка, БЕЗНОСКО Ірина <i>Частота трапляння фітопатогенних грибів роду <i>Fusarium</i> Link на листках вівса посівного за різних технологій вирощування культури</i>	52
ЦВІГУН Вікторія <i>Застосування препаратів для оздоровлення рослин <i>Solanum lycopersicum</i> від вірусної інфекції</i>	53
ШЕРСТЮК Денис, ІЛЬЄНКО Тетяна <i>Дистанційний аналіз стану рослин за супутниковими даними</i>	54

**ТРАНСГРЕСІЇ МАСИ ЗЕРНА ГОЛОВНОГО КОЛОСА У ПОПУЛЯЦІЙ F₂₋₄ ЗА
ГІБРИДИЗАЦІЇ ПШЕНИЦІ М'ЯКОЇ ОЗИМОЇ РІЗНИХ ЕКОТИПІВ**

**Олександра ФІЛИЦЬКА, PhD,
Микола ЛОЗІНСЬКИЙ, д.с.-г.н., проф.,
Майя САМОЙЛИК, PhD,
Галина УСТИНОВА, PhD, доц.,
Анатолій ЮРЧЕНКО, к.с.-г.н.**

Білоцерківський національний аграрний університет, Біла Церква, УКРАЇНА;
E-mail: alexx.sin93@gmail.com

Для встановлення трансгресивної мінливості маси зерна головного колоса у 2022–2024 рр. на базі дослідного поля НВЦ БНАУ досліджували сорти пшениці озимої різних екотипів і створені на їх основі популяції.

У 2022 р. популяції F₂ формували масу зерна від 1,39 г у Варвік / Либідь до 2,63 г – Дріада 1 / Перлина лісостепу, за варіабельності нащадків 0,79–2,03 г. Позитивні трансгресії встановлено у семи з 10 популяцій. За варіювання по досліді ступеня (5,1–44,2 %) і частоти (8,0–36,0 %), виділено Служниця одеська / Царівна (Тс = 31,6; Тч = 24,0 %), Дріада 1 / Перлина лісостепу (35,7; 36,0 %), Варвік / Царівна (44,2; 28,0 %).

В умовах 2023 р. у F₃ визначено середню масу зерна від 1,65 г (Колос Миронівщини / Царівна) до 2,75 г (Мирлена / Либідь) із мінливістю нащадків 0,96–2,05 г. У 10 з 13 популяцій визначено позитивні трансгресії зі ступенем від 0,4 % – Мирлена / Царівна до 32,5 % – Вебстер / Царівна та частотою рекомбінантів 4,0–40,0 %. Виділено популяції Служниця одеська / Либідь (Тс = 27,3 %; Тч = 20,0 %), Служниця одеська / Царівна (24,2; 32,0 %), Богемія / Либідь *erythrospermum* (25,4; 40,0 %) з найвищими показниками.

У 2024 р. F₄ характеризувалися масою зерна від 1,46 г (Варвік / Либідь) до 2,36 г – Богемія / Либідь *lutescens*, за варіабельності 0,59–1,60 г. У дев'яти з 14 популяцій визначили позитивні трансгресії за ступеня (3,4–46,9 %) і частоти (4,0–28,0 %) рекомбінантів, з найвищими значеннями у Варвік / Царівна *erythrospermum* (Тс = 46,9 %; Тч = 24,0 %), Мирлена / Царівна (29,6; 24,0 %), Богемія / Либідь *lutescens* (23,8; 28,0 %).

Виділено популяції Варвік / Царівна, Богемія / Либідь, Мирлена / Царівна, Дріада 1 / Перлина лісостепу, Служниця одеська / Царівна та Служниця одеська / Либідь в яких упродовж трьох років встановлені позитивні трансгресії.

Ключові слова: пшениця м'яка озима, популяції, маса зерна, головний колос, трансгресивна мінливість, варіабельність, кореляційний взаємозв'язок